

Sestanek, LJ, 6. 11. 2010

**Zapisnik sestanka,
Zadnja verzija 13. 11. 2010**

Prisotni: 12 članov ožje delovne skupine

Diskusija in ugotovitve:

1. Potrebujemo enotno delovanje inšpektorjev, policije, sodstva in predstavnikov zavetišč. Zato mora Zakonodaja varstva živali omogočati in zagotavljati učinkovito sodelovanje VURS, zavetišč, policije in sodstva. Policija za živali in živalski redarji (pojasnjena scenarija možne izvedbe v nadaljevanju) morajo imeti večja pooblastila (pojasnjeno v nadaljevanju).
2. Kalifornijski zakon naj bo glede višine kazni vzgled za Slovenijo, saj bi deloval preventivno. Pridobljena sredstva bi se po izbranem ključu razporejala med občinski in državni proračun.
3. Policisti vseh policijskih enot v državi opravljajo delo na področju zaščite živali skladno z veljavno zakonodajo. Zakon o zaščiti natančno določa pristojnosti Policije tako, da že danes vsi policisti obravnavajo te kršitve. V primeru, ko občani prijavljajo posamezne kršitve, ki niso v pristojnosti Policije, slednji obveščajo pristojne inšpektorje ali institucije, da ukrepajo skladno z zakonskimi določbami in pristojnostmi.
Policija oziroma Uprava uniformirane policije generalne policijske uprave (UUP GPU) je že v letu 2009 v okviru rednih usposabljanj vodij oddelkov za splošne policije naloge ter pomočnikov komandirjev za splošne policijske naloge (dva ločena usposabljanja, ki so se izvajala po skupinah zaradi števila udeležencev) izvedla usposabljanje s področja uporabe službenih živali in področja zaščite živali. V okviru teh usposabljanj je bila obravnavana zakonodaja, operativna problematika ter možnosti tako za preventivno kot represivno delovanje. V sklopu teh usposabljanj je bila vsem predstavljena možnost izkoriščanja vodnikov službenih psov – VSP, ki delujejo v okviru Enot vodnikov službenih psov – EVSP, da v primeru kršitev Zakona o zaščiti živali ali drugih policijskih postopkov z osebami, ki imajo (nevarne) živali, s katerimi bi lahko ovirali postopek oziroma poskusili preprečiti izvedbo uradnega dejanja, angažirajo VSP, ki imajo izkušnje s psi (glede na to, da je med temi živalmi največ psov) in bi tovrstno delo opravili veliko lažje in bolj učinkovito. To velja tudi za večjo »senzibilnost« pri zaznavanju kršitev s področja zaščite živali.
4. Znotraj obstoječih policijskih enot je možno določiti policiste iz skupin vodnikov psov, ki znotraj svojega rednega dela opravljajo še naloge nadzora ravnanja z živalmi na področju svoje regije oziroma občine. Glede na organiziranost EVSP (Enota vodnikov službenih psov), ki so na vseh Policijskih upravah v Sloveniji obstaja možnost, da bi policisti VSP ob opravljanju svojega rednega dela namenili več pozornosti tudi področju zaščite živali.)
5. Pooblastila policije: dosegljivost evidenc hišnih živali (in nevarnih živali). Pooblastila policije je potrebno v Zakonu o policiji razširiti v 47. členu še na živali (poseg in vstop na privatno lastnino je možen ob utemeljenem sumu zlorabe živali, spolne zlorabe živali,

fizičnega izživljanja, ogroženosti življenja živali, jim dati pravico odvzema živali in umika iz nehumanih razmer za bivanje hišnih živali na osamljenih krajih brez prisotnosti ljudi, neustrezne preskrbljenosti živali in vseh drugih zlorab hišnih živali. Člene, ki veljajo za ljudi, je treba razširiti še na vse hišne živali. V primeru zlorab in zanemarjanja vseh drugih živali je vloga policije lahko definirana kot asistenca kompetentnim drugim organom pri intervenciji in podajanje prijav s terena (na osnovi zaznav ob rednem opravljanju primarnega dela).

6. Glede na možnost znatnega prihranka stroškov občin pri financiranju zavetišč, so možni znatni prihranki z boljšo reorganizacijo dela zavetišč, preventivnimi ukrepi zakonodaje, zakonsko opredelitvijo upravičenih stroškov zavetišč. Dejstvo je, da je delovanje zavetišč nepregledno, podatki namenske porabe sredstev niso nikjer objavljeni (čeprav gre za subjekte, ki delujejo v javnem interesu), upravičeni stroški niso definirani, registra živali zavetišč ni in zato je možno kroženje živali po različnih zavetiščih. Tako občine plačujejo večkrat za iste živali. Občine namreč plačujejo zavetiščem najvišje možne stroške po tarifah VURS-a, kar je neustrezno in neracionalno. Zato predlagamo: oblikovanje registra živali v zavetiščih za vso Slovenijo, kot del centralnega registra, definiranje upravičenih stroškov zavetišč (upravičeni stroški so plače zaposlenih, veterinarski stroški in drugi stroški povezani izključno z živalmi in njihovo oskrbo; vse drugo angažiranje posameznikov je prostovoljno delo). Iz tega naslova se lahko prihrani veliko sredstev in se le-ta namenijo financiranju živalske policije (enote vodnikov službenih psov) in znotraj redarskih služb (seveda so potrebna predhodna izobraževanja zaposlenih v redarskih službah).
7. Pravilnik o pogojih za zavetišča je treba ustrezno dopolniti in opredeliti nujnost prihoda na kraj nahajanja poškodovane živali v roku ene ure s strani VURS, sicer imajo pooblastilo žival odpeljati in ukrepati pristojni oziroma zaposleni v zavetiščih ali društvih za živali v tej regiji oziroma občini. V sam Pravilniku o pogojih za zavetišča je potrebno definirati upravičene stroške zavetišč.
8. Gospod K. argumentira, da je Živalska policija je možna znotraj obstoječih enot psov vodnikov policijskih psov. Vodnik službenega psa opravlja svoje redno policijsko delo in še dodatno nadzor nad hišnimi (in nevarnimi) živalmi. Možen je tudi sistem rotacije znotraj teh enot (po sistemu rotacije se določijo tisti policisti – vodniki psov, ki sprejemajo klice prijav, vodijo evidence prijav, koordinirajo nastop inšpektorjev VURS, predstavnikov zavetišč in policije z informiranjem in posredovanjem informacij glede lokacije potrebne intervencije). Naloga vseh policijskih enot je opazovalna služba, kjer policisti med opravljanjem rednih pregledov območja opazujejo morebitne kršitve ravnanja z živalmi in jih nemudoma javljajo v enoto vodnikov službenih psov.

Gospod H. argumentira in poudarja, da se ne strinja z navedbo, da VSP v EVSP imenujemo živalska policija, saj že danes ob tej zakonodaji VSP oziroma tudi vsi ostali policisti ukrepajo skladno s pooblastili in to delo že izvajajo. V nekaterih EVSP več, drugje manj, kar je odvisno prvič od operativne problematike in obremenjenosti VSP z opravljanjem drugih nalog pri zagotavljanju varnosti, drugič pa od problematike zaščite živali in prijav občanov. Z možnostjo živalske policije bi se strinjal samo v primeru celovite spremembe zakonodaje, ki bi poleg dodelitve dodatnega dela s področja veterinarske inšpekcije Policiji zagotovili tudi dodatne kadre in finančna sredstva skupaj z

opremo. Pred ustanovitvijo bi bilo potrebno urediti razmerja med pristojnostmi sedanjega sistema zaščite živali, zagotoviti sistem izobraževanja.

Vse kar je zapisano o sistemu rotacije, se že izvaja danes, Policija namreč reagira na vse interventne klice in se odziva takoj. Na vse primere (mučenja živali ali kakšne druge vrste prijav, ki niso interventne pa se evidentirajo in policisti prevzemajo te postopke isti dan pozneje ali v naslednjih dneh, kar izvajajo policisti v patroljah ali vodje policijskih okolišev. S temi zapisi se v bistvu le nalaga dodatno delo in breme zaradi neuskrajene zakonodaje in dela pristojnih institucij oziroma organizacij, ki so po veljavnih zakonih pristojni za delo na tem področju.

Gospod K. argumentira in poudarja, da je živalska policija možna znotraj obstoječih EVSP enot psov vodnikov policijskih psov. Vodnik službenega psa opravlja (prioritetno) svoje redno policijsko delo in še dodatno nadzor nad živalimi. Moženih je (več oblik dela na področju zaščite živali in sicer interventne naloge po naročilu 113, po zaznavah kršitev policistov lokalnih PP in lastni dejavnosti policistov EVSP) tudi sistem rotacije znotraj teh enot (po sistemu rotacije se določijo tisti policisti – vodniki psov, ki sprejemajo klice prijav, vodijo evidence prijav). V konkretnem primeru kršitve policisti obveščajo dežurnega veterinarja, azil in inšpektorja VURSa, da se vključijo v zadevo koordinirajo nastop inšpektorjev, predstavnikov zavetišč in policije z informiranjem in posredovanjem informacij glede lokacije potrebne intervencije).

Prisotni soglašamo z obema oblikama nadzora.

9. Potreben je interventni pristop s strani policije (in zato nujna širitev pooblastil policije), s tem ne pride do kršitve zakonodaje in hkrati se živali učinkovito zaščitijo. Nujno je javljanje zlorab živali na policijske postaje in pošiljanje vodnikov službenih psov v intervencijo. Gospod H. poudarja: Policisti se že sedaj odzivajo na vse interventne klice in ob prihodu na kraj ukrepajo skladno z veljavno zakonodajo. V primerih, ko niso pristojni za ukrepanje skladno z zakonodajo obveščajo pristojne institucije, sami pa ne morejo ukrepati, če za to niso pooblašteni, ker bi s tem presegli pooblastila, kar predstavlja kršitev ali celo kaznivo dejanje.
10. Veterinarski in drugi inšpektorji, skladno z določbami Zakona o zaščiti živali se morajo odzivati na obvestila policistov oziroma Policije o kršitvah, ki spadajo v njihovo pristojnost in v čim krajšem času prevzemati in reševati postopke.
11. Dejstvo je tudi to, da je carina z vstopom v EU izgubila veliko pristojnosti, da imajo višek zaposlenih in da je tudi občinska redarska služba delno prikrito brezposelna. Izkoristiti je potrebno ta potencial za okrepitev nadzora nad področjem kršitev oziroma zaščite živali. Policiji so povečali obseg dela še na prekrške, enako se dogaja na tožilstvu, medtem ko navedeni segmetni javnih uslužbencev ostajajo prikrito brezposelni. Tu je treba izkoristiti nišo in povečati zaposlenost teh javnih uslužbencev. Pri tistih javnih uslužbencih, kjer se je skrčil obseg delovnih nalog, je treba izkoristiti potencial (redarske mestne službe, carina). Dejstvo je, da obstaja presežek prekomerno zaposlenih, ki so del prikrite brezposelnosti, kjer je možno doseči znatno racionalizacijo stroškov javne uprave (občine). To ne velja za tožilstvo in delno policijo, saj je njihov obseg dela povečuje, število ljudi pa ostaja enako. Zato bi bilo treba proučiti možnost angažiranja občinskih

- redarstev oziroma redarskih služb, ki imajo že sedaj po občinskih odlokih določena pooblastila za ukrepanje na tem področju. Na ta način bi se najprej uskladile aktivnosti in s tem tudi nadzirala problematika na območju občine ali občin, hkrati pa bi se dejavnost z zapuščenimi živalmi tudi racionalizirala, saj bi (ne)posredno tudi nadzirali dela zavetišč, ki v veliki večini s koncesijami opravljajo te storitve za večino občin v Sloveniji.
12. Pri tem je treba paziti, da ne bi v Živalski Policiji in redarjih bili angažirani ljudje, ki so sicer brez ustrezne prave zaposlitve, ki so praktično prikrito brezposelni, saj zanje ni nujno, da bodo to delo opravljali s predanostjo.
 13. Potrebo je ustrezno preoblikovati tudi Pravilnik o zaščiti hišnih živali! Na ravni VURS je treba določiti število inšpektorjev, ki se ukvarjajo samo s hišnimi živalmi. Ti pokrivajo svoje območje oziroma občino. Ocenjujemo, da bi potrebovali vsaj 5 ljudi za pokrivanje celotnega območja na dan. Dežurni inšpektorji in policija bi morali delovati usklajeno, vsekakor pa je med že zaposlenimi inšpektorji treba določiti tiste, ki se bodo ukvarjali samo s hišnimi živalmi.
 14. Ugotavljamo, da pravilniki in krovni Zakon o zaščiti živali niso učinkoviti, ker dopuščajo manevrski prostor za prelaganje odgovornosti in kompetenc. Številni primeri (zbrana dokumentacija!) kažejo velike anomalije neusklajenega delovanja VURS, občin, zavetišč in policije. Gospod H. argumentira, da je to glavni problem današnjega stanja v državi. Posamezni zakoni so v primerjavi z drugimi evropskimi v povprečju in ni možno očitati, da je vse zelo slabo. Glavni problem je v neusklajenosti zakonodaje in predvsem v premajhni definiranih tako določb aktov kot premajhni učinkovitosti organov, ki že sedaj imajo vsa pooblastila, ampak ne delujejo ustrezno.
 15. Ni potrebno ustanovljati novih enot Živalske policije, saj mora policija nadzorovati območja 24 ur dnevno. Eventuelno bi bilo treba predlagati spremembe 47. člena Zakona o policiji, kjer bi bilo možno razširiti kompetence policije, ki se nanašajo na ljudi, tudi na živali. Pri tem pa je treba upoštevati, da so policijska pooblastila omejena ravno zaradi pravic in svoboščin posameznikov, zato je utemeljeno vprašanje, ali bo zakonodajalec pristal na to, da se obstoječa pooblastila glede na vstop v stanovanje razširijo tudi za primere mučenja živali. Če se bi to zgodilo, bodo policisti pač to izvajali, vendar je za to treba pridobiti soglasje in pozitivno mnenje na več ravneh in pri pristojnih organih in ministrstvih. Treba pa je omeniti, da so za spremembo zakonodaje tudi predpisani postopki, ki bi se v primeru omenjene spremembe morali upoštevati, kar bi morala proučiti tudi skupina pravnikov, ki je pripravljala predloge za spremembo zakonodaje. Glede na izkušnje z drugih področij je Policija tudi na tem področju zelo pro-aktivna, saj bo letos že drugič organizirala strokovni posvet, na katerem bodo poleg službenih živali obravnavali tudi področje uporabe drugih živali in področje zaščite živali. Torej ne deluje zgolj represivno, ampak poskuša z »ozaveščanjem« ljudi in predvsem z dodatnimi aktivnostmi opozoriti in spodbuditi pristojne institucije, da le-ti izvajajo svoje naloge skladno z veljavno zakonodajo. Poleg tega pa je treba upoštevati tudi moralne vrednote, ki so prisotne v družbi, namenjati pozornost izobraževanju tudi najmlajšim v šolah in vrtcih, za vzor pa si vzeti stanje v skandinavskih državah, kjer je to področje na izredno visoki ravni.
 16. Dejstvo je tudi, da mi ne želimo živalske policije, kot jo vidimo na »animal planet«, ker je nerealna za naše pogoje. Sistem je pri organizaciji, ki jo predlagamo, prav tako lahko zelo učinkovit. Namreč, TV serije in predstavitveni filmi so rezultat »Coca cola marketinga«, da je javnost prepričana, da je za živali poskrbljeno, kar v resnici ni res. Glavna pomanjkljivost primerjave med ameriškim in evropskim – kontinentalnim pravom pa je

popolnoma drugačna zakonodaja, ki je podkrepljena tudi različnim družbenim vrednotenjem. Zato je veliko lažje in bolj primerno obstoječo zakonodajo prilagoditi, da le-ta postane bolj učinkovita.

17. Ugotavljamo, da bi si VURS želel prenesti pooblastila za ukrepanje kršitev Zakona o zaščiti živali, saj bi na ta način razbremenili inšpektorje in hkrati dobili službo, ki že danes 24 ur dnevno in 365 dni v letu opravlja operativno delo na terenu. Dejstvo je tudi, da policija nudi asistenco veterinarski intervenciji v primerih zlorab in drugih kršitev glede varstva živali. Vse asistencije policije delujejo na osnovi pristojnosti policije, ki se nanašajo na izvajanje pomoči policije (asistencije).
- ~~18.~~ Sodelovanje med Policijo in VURS-om poteka tako na državni kot regionalni ravni. Sodelovanje je odvisno predvsem od posameznikov, zato je ponekod zgolj formalno, glede na zakonske določbe, ponekod pa je zelo dobro. Gospod H. je izpostavil predvsem pozitivne izkušnje na območju Murske Sobote in Novega mesta, kjer so skupaj reševali perečo problematiko potepuških psov v krdelu in problematiko psov v okolici romskih naselij.
19. Nujno je potrebno definirati vse zlorabe in zanemarjanje živali kot kazniva dejanja (priloga, definicij zlorab živali) in ne kot prekrške.
20. Policija lahko po sedaj veljavnem zakonu vstopa na privatno lastnino po pooblastilu sodišča, če dovoli lastnik, dovoli sodišče, če gre za ogrožanj varnosti ljudi oziroma takrat, kadar gre za ogrožanje človeških življenj. Te člene bi bilo nujno potrebno razširiti še na vse živali.
21. Predstavniki društev ugotavljajo, da policisti sicer hodijo na ogled, obveščajo VURS, pristojne inšpektorje, a ti bolj slabo delujejo in se slabo odzivajo na prijave (dokazno gradivo!).
22. V okviru obstoječe zakonodaje lahko povečamo učinkovitost z manjšimi dopolnitvami.-
23. Glede živali so relevantni zakoni: Zakon o kazenskem postopku, Kazenski zakonik, Zakon o prekrških, Zakon o policiji in Zakon o zaščiti in varstvu živali. Aktivnosti je treba usmeriti za pripravo predlogov Kazenskega zakonika, kjer je treba definirati kaznivo dejanje mučenja živali in v definicijo vnesti tudi spolni akt. V nadaljevanju pa je treba pripraviti predloge za spremembo obstoječe zakonodaje po posameznih segmentih in sicer: kazenska zakonodaja, prekrškovno pravo, zakonodaja (in pravilniki), ki urejajo področje zaščite živali.
24. Nujno je 47. člen Zakona o policiji razširiti na živali (kot je zgoraj navedeno) ter definirati, kdaj ima policija pristojnosti vstopa na privatno ozemlje: kadar gre za nujno pomoč živalim, ki se same ne morejo braniti, kadar gre za zlorabo, zanemarjanje, spolno zlorabo (sum teh dejanj naj omogoča policiji poseg v privatno lastnino), kadar gre za opazanje življenjske ogroženosti živali, mučenje živali, trpljenje bolečin in druge zloraba, ki se ocenjujejo kot neetična in nemoralna dejanja. Ti posegi morajo biti usklajeni z definicijo mučenja živali. Zagotoviti je potrebno sistemsko podlago za ukrepanje policije.
25. Dokumentacijo o nedelovanju VURSa je treba predstaviti tudi medijem.
26. Ugotavljamo, da zavetišče v Mariboru in Koprju odvzema živali lastnikom v primerih zlorab, medtem ko druga društva za živali teh možnosti nimajo. Odgovora o sodelovanju s strani teh dveh društev še nismo prejeli.
27. Ugotavljamo, da je nadzor ravnanja z živalmi slab, nadzorstvene funkcije se ne izvajajo. Ugotavljamo, da primer društva za varstvo živali Koper in Maribor imajo uniformirane prostovoljce, ki hodijo na ogled živali. To smo počeli vsi prostovoljci že sedaj in ne gre za nobeno novo aktivnost teh dveh društev MB in KP, saj se je to neformalno izvajalo že

prej povsod. Ta pristop ne reši ničesar, saj ima VURS še vedno vsa pooblastila za ukrepanje, ki se je v praksi pokazalo kot neukrepanje in apatija v večini primerov, ter nepotrebno »administriranje«, kjer so živali še dalje trpele, medtem ko je potekala korespondenca med društvi, prijavitelji, VURS-om in policijo (dokumentacija). Sodniki pa so sankcije le redko izrekli. Nova zakonodaja mora omogočiti učinke še v prvo prijavo in prvo intervencijo. Ugotavljamo, da sodniki kazni le redko izrekajo (primer: junij Boršt, julij Tolmin, <http://tvslovenija.si/crna-kronika/dobil-20-evrov-da-ubije-psa/94162>) in da vlada med sodniki apatija glede živali. Zakonodaja se ne izvaja.

28. Poseben problem predstavlja transport živali, ker bi policija morala takoj izrehati sankcije že na prvi prijavi.

29. Pomembni sta dve ugotovitvi: (i) da VURS noče voditi prekrškovnih postopkov zlorab živali, ker jim to povečuje obseg dela in zato izrekajo brezpredmetne opomine; (ii) da naloge s področja zaščite živali in izrekanje sankcij s strani VURS glede zlorab in mučenja živali obsega minimalen delež njihovega dela (po nekaterih podatkih naj bi šlo za cca 2% njihovega dela); preostali čas pa namenja za to, da »s svojo prisotnostjo dejansko omogoča obratom opravljanje gospodarske dejavnosti, hkrati pa skrbi za zagotavljanje varne hrane, torej skrbi za varstvo potrošnikov"¹; (iii) , da bi bilo smotrno za del nadzora nad ZZZiv (poleg VURS!) pooblastiti tudi občinske redarske službe, in sicer za tiste določbe ZZZiv, ki ne zahtevajo posebne strokovne usposobljenosti in ki posledično zmanjšujejo število zapuščenih živali (preverjanje čipiranja, nadzor nad živaljo ipd.) in s tem zmanjšujejo tudi stroške občin z zapuščenimi živalmi. Hkrati bi bilo potrebno določiti, da kazni iz tega naslova, ki jih izrečejo občinski redarji, pripadejo občinskemu proračunu. Po drugi strani pa občinska redarstva nikakor ne bi smela postati izključno pristojna za npr. odvzem živali, saj po logiki stvari občine ne bi imele interesa za odvzem (odvzeta žival pomeni stroške občine), poleg tega pa je težava tudi v strokovni usposobljenosti občinskih redarjev; (iv) da v kolikor bi redarske službe občin imele pooblastila odvzema živali od prisotnosti angažiranih v zavetiščih in policije, se stroški za občine povečujejo, kar pomeni, da ni interesa odvzema živali lastnikom, ki neustrezno ravnaajo z živalmi. Spet se izpostavlja dejstvo, da je nujno potrebno definirati upravičene stroške delovanja zavetišč za zapuščene živali, ki jih plačujejo v ta namen občine lastnikom zavetišč, in imeti pregled nad stroški; kot se tudi izpostavlja dejstvo, da se ta sredstva v veliki meri lahko pridobijo iz naslova pogostejšega izrekanja denarnih kazni za kršitelje določb ZZZiv (po nujno novi definiciji mučenja živali) in določitve, da le-te v primeru, da jih poberejo občinski redarji, pripadejo občinskemu proračunu. Ugotavljamo, da je trenutni sistem neučinkovit, zato ga je potrebno nujno spremeniti. Sledi, da mora VURS sistemizirati delovna mesta inšpektorjev, katerih delovno področje bodo izključno intervencije na področju zaščite hišnih živali in sankcioniranja kršitev ZZZiv, saj je tudi to del poslanstva in nalog delovanja VURS-a, ki pa je trenutno zanemarjen.

30. Primer neučinkovitega sistema varstva živali: romska naselja, kjer je bilo veliko psov kažejo, da so pristojni za varstvo živali delovali neracionalno in nespametno, saj so odvzeli pse in jih v zavetiščih vse usmrtili, občine so s tem imele visoke stroške. Namesto tega bi pse morali sterilizirati in kastrirati, stroški bi bili manjši in te pse potem vrniti v

¹ <http://www.delo.si/clanek/122738>

- romska naselja. Občine pa so tako denar porabile za evtanazije psov in denarja ni ostalo za električno energijo za Rome. Tudi ta primer kaže, da se denar troši nespametno.
31. Nujna NOVA definicija mučenja in odgovornosti glede mučenja živali (priloga referat s posveta v Tacnu, Tina Tement in Mejra Festić). Anomalije sistema so razvidne tudi iz referata g. K.. Po pregledu zakonodaje drugih držav je povsod v našem predlogu potrebno poleg "naklepnega" dejanja in dejanja "iz malomarnosti" vstaviti še "nenaklepnega" dejanja. Povsod kjer piše naklepno, mora pisati tudi nenaklepno, da se izognemo luknji v zakonu. To so storile številne države in tako so kršitelje prisilile k plačevanju tudi "nenaklepnih zlorab ali dejanj" in takšen sistem deluje preventivno.
 32. Rok za usmrtitev živali se nujno zviša s 30 na 90 dni, saj sicer lastniki zavetišč »pridno« služijo z nehumanimi zavetišči (primer, zloglasni MC) in občine »pridno« plačujejo stroške. Nekatera zavetišča so kot »klavnice« druga kot »zbirališča« živali, kjer živali v kletkah brez sprehodov in brez posvojitve prežijo več let (v takšnih zavetiščih se vztrajno iščejo donacije, medtem ko se sredstva trošijo nenamensko za nabavo printerjev, računalnikov za osebno rabo, zaposlujejo se ljudje za urejanje spletnih strani, ki jih potem sploh ni, honorarje za nič dela itd, denarja pa potem zmanjka za plače zaposlenih in za živali). To je prav tako potrebno definirati kot mučenje – življenje v kletki nekaj let. Nekaterim zavetiščem je cilj dobičkonosnost in izplačevanje raznih bonitet (izpiski denarnih tokov TRR!, ali pa se zbrani denar za donacije ne polaga na TRR zavetišč!).
 33. Država mora imeti centralni register vseh živali: hišnih živali, konjev, goveda, živali v zavetiščih in policija mora imeti enostaven pristop do teh informacij. Register vseh živali (tudi živali v zavetiščih) mora biti oblikovan na ravni države, kompetentni organi (po novi opredelitvi kompetenc, policije, občine, redarska službe, zavetišč, veterinarjev, VURSa) morajo imeti dostop do teh informacij.
 34. Zakon o varstvu živali mora nujno vsebovati člen glede obveznega čipiranja in steriliziranja živali, kar bo delovalo preventivno.
 35. Smiselno bi bilo (tako z vidika stroškov kot preglednosti sistema) oblikovati enote za nadzor živali po regijah (8 ali 11 regij bi bilo za Slovenijo dovolj ob dejstvu, da imamo znatno preveč občin glede na mnogo večja gospodarstva, kjer je občin znatno manj). Redarske službe oziroma živalski redarji s pooblastili nadzora nad varstvom živali, bi morale pokrivati več občin, s sedežem v največjem mestu regije . Obalna –Kraška regija, Goriška s severno Primorsko, Notranjska, Dolenjska, Osrednje-slovenska regija, Gorenjska regija, Štajerska, Pomurje, Zasavska regija, Koroška, Savinjska regija, Spodnje-posavska regija).
 36. Poseben problem predstavlja prevzgoja nevarnih in nesocializiranih psov, tukaj država nikakor ne bi smela dati monopola in definirati metod prevzgoje teh psov »kot poslovno skrivnost«, saj gre za etični kodeks, kolektivni interes in javno dobro. Takšna neustrezna rešitev tega problema je lahko znak korupcije, partikularnega interesa in zlorab položaja. Država mora pripraviti enoten program prevzgoje nevarnih psov in regionalno usposobiti posameznike za izvedbo tega programa. Trenutna urejenost tega področja je žal popolnoma neprimerna in neučinkovita. Ta znanja morajo biti na voljo vsem kompetentnim osebam, kot je potrebno tudi po regijah dodeliti pooblastila aktivnim in kompetentnim osebam, ki so angažirana v društvih za prevzgojo psov (primer Gmajnic kaže na neustrezne metode prevzgoje in mučenje živali).
 37. Ugotavljamo, da k neobstoju registra vseh živali prispevajo tudi dragi in neprijazni postopki vzrejnih pregledov. Te postopke je treba poenostaviti in postaviti tarife na raven, ki bo spodbujala registriranje vzrejnih živali. Na ta način bi se povečal delež psov z

38. Absurdno je, da konji nimajo centralnega registra in evidence vzreje konjev so skrajno neprimerne, saj omogočajo klanje konjev in žrebet kar na domačih dvoriščih. Dejstvo je tudi to, da je še za goveda bolje poskrbljeno kot za konje.
39. Definirati je potrebno status Društva za pomoč konjem, ki bi lahko imelo uradni sedež v Velenju, kjer že uspešno deluje dalj časa.
40. Poseben problem predstavlja vzreja živali na farmah in nehumani pogoji za vzrejo živali, treba bi bilo tudi tukaj predlagati dopolnitve obstoječe zakonodaje na tem področju.
41. Definirati je treba delovanje Sveta za zaščito živali, 38. člen ZZVZ. Kako ta Svet sploh deluje? Ugotavljamo, da ne deluje in da se ukvarja bolj s poskusi na živalih, kakor je tudi sestavo Sveta potrebno nujno dopolniti.
42. Poseben problem predstavlja transport živali.
43. Nadzor nad varstvom živali naj bi potekal na večih ravneh: lastnik oziroma oskrbnik živali (poudarek na izobraževanju in ozaveščanju mladih že v osnovnih šolah), organizacije, ki se ukvarjajo z živalmi (gospodarske družbe, podjetja,...), društva in nevladne organizacije s področja zaščite živali; ter institucije, med katerimi so VURS, pristojna ministrstva, policija, mestna redarska služba, sodstvo..., ki skrbi za določitev zakonskih okvirjev področja uporabe oziroma zaščite živali kot tudi nadzorstva. Tukaj je potrebno oblikovati predloge, ki bodo omogočali usklajeno delovanje in takojšnjo izvršljivost kazenskih sankcij, odvzema živali in predvsem učinkovito izrekanje sankcij na sodiščih.
44. Posebej velja opozoriti - z dopolnitvami Zakona o varstvu živali - na zapuščene živali, ki bivajo same na prostem zavezane in izpostavljene vsem vremenskim nepravilnostim, divjadi, drugim živalim in še braniti se ne morejo, ker so privezane v samoti: ZZVZ predpisuje le zelo splošne določbe, ki ne zagotavljajo pravnega varstva teh živali (običajno so to psi). Tukaj je smiselna dopolnitve Pravilnika o zaščiti hišnih živali (<http://www.uradni-list.si/1/content?id=93040>) in tudi Pravilnika o pogojih za zavetišča za zapuščene živali: (<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200045&stevilka=2089>). Psi so družabna bitja in potrebujejo človeka ob sebi, kar potrjuje tudi zgodovina psov in njihova vloga v družini in družbi.

Pravilnik o zaščiti hišnih živali natančneje opredeljuje bivalni prostor in s tem tudi pasjo utico (natančnejši podatki z merami v prilogi), vendar se tu žal zatakne, saj so dovoljena odstopanja od predpisanih določil, v kolikor inšpektor oceni, da to ni v škodo živali. Praksa potrjuje, da VURS žal prepogosto izrablja ta ohlapni predpis glede dimenzij hišk za to, da se izogne konfliktu z občani (domnevnimi mučitelji) in posledično težavam ter nadaljnjemu delu (primeri Društva prijateljev živali Severne Primorske, ki ga lahko - skupaj s podobnimi primeri - uporabimo kot podkrepitev pri oblikovanju predlogov tega pravilnika).

Nesprejemljivo je dejstvo, da po eni strani v omenjenem pravilniku postavljajo stroge pogoje glede mer, izolacije ipd. (celo tabela v prilogi je presenetljivo dobro izdelana), po drugi strani pa vse izničijo s pripisom: "...vendar so dovoljena odstopanja ..". Čemu potem vse tabele in mere? Usoda psov je tako odvisna od osebnega mnenja inšpektorjev, kar je

nedopustno. Reševanje in human interventen pristop pa po zakonu še ni možen ker:

- smo v prekršku, ker vstopamo na tujo lastnino,
- ker lahko verjetno utemeljeno sumimo, da je pes, ki ima hiško in je ob njej privezan in ima posodo, lastniška žival (za katero pa se žal ne skrbi ustrezno).

45. Potrebujemo trajne in dorečene rešitve za takšne živali znotraj jasne zakonske diktije. Glede na to, da 1. odst. 28. člena Pravilnika pravi: "Če bivalni prostor psa ni na stalnem ali začasnem naslovu skrbnika psa, mora biti na bivališču psa navedeno osebno ime in stalno bivališče skrbnika, **v nasprotnem primeru se žival šteje za zapuščeno in se namesti v zavetišče.**" To je odličen primer nejasnosti glede lastništva in termimov lastnik/skrbnik in obveznosti obeh omenjenih. Bivanje živali oziroma psa izven obsega domovanja lastnika, ne sme biti dovoljeno: Sporno je predvsem to, da se ne da kontrolirati, ali so vsi pogoji v 1. odstavku 25. člena pravilnika in vse ostale določbe pravilnika izpolnjene. Takšno ravnanje mora biti prepovedano in sankcionirano kot hudo kaznivo dejanje. Pri prijavih se lahko sklicujemo le na 1. odstavek 28. člena Pravilnika, ki pravi o tem, kdaj je neka žival na takšni lokaciji zapuščena. Zakonodaja je zapisana tako, kot bi se pisci zakonov »norčevali« iz živali in njihovih zagovornikov.

46. Glede roka za usmrnitev živali so mnenja sledeča: Problem posvajanja pri predolgem roku je, da se zavetišča ne bi trudila oddati živali, saj bi imela itak plačano oskrbo za 90 dni. Če pa je potrebno žival oddati v 30 dneh, se bodo bolj potrudili z oglaševanjem in bo žival prej oddana. Seveda na žalost veliko zavetišč pri nas že zdaj ne razmišlja tako. Tukaj lahko uvedemo natančnejše določbe, nekaj pa lahko naredimo tudi prostovoljci, npr. da zavetišču pomagamo z oglaševanjem (v zavetišču MB smo prostovoljci naredili svojo spletno stran zastoj, jo redno obnavljali pisali lepe tekste za živali, posvojitve so se zelo povečale, ljudje so hodili na obiske, vendar to ni ustrezalo tistim, ki so se poistovetili s fevdom osebne promocije in partikularnimi parcialnimi interesi, zato so nam spletno stran »ukinili« oziroma prepovedali po pravici povedano z diplomatskim izgovorom, da »spletna stran ni uradna«, pa čeprav bi lahko postala; tukaj se jasno vidi, kje je interes). Večina zavetišč nima nikjer objavljeno, katere živali točno se nahajajo v zavetišču, katere so pripravljene za posvojitve (to smo prostovoljci v MB vse naredili, spletna stran je bila izjemno lepa, prav profesionalno narejena z vsemi podatki, tudi slikali smo živali profesionalno in vse smo počeli zastoj!!!!). Vendar, če zavetišče ne bi želelo naše pomoči (ker ne bi želeli oddati živali, saj lahko tako dlje zaračunavajo oskrbo občini), bi se lahko obrnili na občino, ki bi od zavetišča zahtevala da pomoč sprejme, saj občina ne želi plačevati »preveč« stroškov. Vendar je po drugi strani rok 30 dni prekratek, še posebej pri kakšnih bolnih in poškodovanih živalih, ki potrebujejo več časa za okrevanje, zaradi česar se lahko sama oskrba zavleče. Daljši kot je rok več je upanja za žival, da bo prišl nekemu v roke. Tako, da s tega zornega vidika je smiselno podaljšanje. Obenem pa je treba videti in preračunati, ali je to sploh izvedljivo v tem trenutku in koliko časa bi potrebovali, da bi se takšno stanje uredilo, namreč:

- ali imamo točno število boksov oziroma kapacitete vseh zavetišč v državi, da vemo, koliko živali lahko spravimo na varno;
- glede na zgornji odgovor je treba upoštevati dejstvo, da ob podaljšanju oskrbe ostanejo prostori za druge (na novo najdene) živali zasedeni in oddaje v zavetišča ne bodo možne, s čimer se bo ustvaril dodatni problem na terenu;

-
- podaljšanje roka pomeni tudi dodatno finančno obremenitev in bi bilo treba preračunati za koliko bi to podražilo delovanje in oceniti (realne) možnosti ter seveda pripravljenost tako občin kot organizacij, da bi to pokrili;

-kaksne so realne možnosti izgradnje novih zavetišč ter povečanja kapacitet obstoječih in koliko časa bi potrebovali, da bi to lahko uredili in kako bi se to odražalo. Ob dejstvu. Da bi enkaj živali ostalo zunaj, bi se povečal pritisk na društva in zavetišča ter prostovoljce, ki pa zagotovo ne bi mogli prevzeti celotnega bremena na svoja pleča. Ob upoštevanju navedenih dejavnikov bi bilo treba sprejeti odločitev, ki bi bila najboljša za živali. Ponovno se izpostavi dejstvo, da mora biti neustrezno ravnanje z živalimi obravnavano kot kaznivo dejanje, sankcionirano z visokimi denarnimi kaznimi; kot se tudi izpostavlja dejstvo, da je potrebno uvesti registre za živali in tako kontrolirati vzrejo; kot zakonsko uvesti obveznosti sterilizacij in kastracij živali, ki so najpogosteje zapostavljene.

-
Tudi g.Kozinc je pred leti, ko je pisal o Pravilniku za Zapuščene živali bil mnenja, da je 30 dnevni rok absolutno prekratek, da bi se žival lahko solidno socializirala. Tudi sedaj bo sodeloval pri pripravi našega osnutka Zakona. Po zakonu je že nekaj časa, v praksi pa ne) nujno počipirati prav vse živali (pritisniti na VURS oz. kmetijskega ministra, da se to končno uredi). Tako bi bilo posledično tudi manj živali in manj »biznisa« za razne s.p., društva, zavetišča, d.o.o., ki se okoriščajo z nikogaršnjimi živalmi. Zavetišč je preveč. Saj ni smiselno, da povečujemo število Zavetišč. Ponovno se izpostavi dejstvo, da mora biti neustrezno ravnanje z živalimi obravnavano kot kaznivo dejanje, sankcionirano z visokimi denarnimi kaznimi; kot se tudi izpostavlja dejstvo, da je potrebno uvesti registre za živali in tako kontrolirati vzrejo; kot zakonsko uvesti obveznosti sterilizacij in kastracij živali, ki so najpogosteje zapostavljene.

-
Po Zavetiščih se danes dogaja, da po enem mesecu žival mrtvohladno ubijejo, če ne že prej in jo takoj nadomestijo z drugo. Torej je posledično še več mrtvih živali. Vsi, ki vemo, kako se ubogim živalim godi po raznih zloglasnih zavetiščih, jim želimo vsaj čim prejšnjo smrt, da se tam ne muči. Ampak to ni rešitev. V nekaterij zavetiščih živali sploh ne oglašajo, kot bi jim bil interes delati čim večji biznis.

47. Ugotavljamo, da je da je 30 dnevni rok absolutno premalo, da bi se žival lahko solidno socializirala. Nesocializiranih živali nima smisla nastanjati v zavetišču in jih izpostavlja stresu. Predlagamo rok 60 dni za usmrtitev, pri bolnih živalih na zdravljenju in mladičih pa 90 dni.

48. Ugotavljamo ponovno, da bi moral VURS že končno pričeti opravljati svoje zakonske obveznosti dosledno (posledično bo manj zapuščenih živali) in da počipira predvsem vse pse. Izvajati je treba strog nadzor nad delovanjem Zavetišč, ki je milo rečeno več kot porazno, da občine izvajajo strog nadzor in zahtevajo dokumentacijo, glede zapuščenih živali, za katere plačujejo (kar se sploh ne dogaja); in nujno

uzakoniti kazni ter jih tudi dejansko izvajati – ter seveda "vzgajati" ljudi preko vzgojno izobraževalnega sistema.

49. Vse donacije zbrane v gotovini se morajo položiti takoj na TRR. Pravilnik o zavetiščih in morebitni Zakon o zavetiščih mora nujno vsebovati člen, kjer bo jasno zapisano, da so donacije zavetiščem in društvom (tudi preko »kvazi« humanitarnih akcij) v gotovini prepovedane. Da se lahko in sme donirati zavetiščem samo z direktnimi nakazili na TRR zavetišč.

50. Zakon o varstvu živali mora vsebovati člen, da je lastnik je dolžan zagotoviti živali primerno okolje glede na etimološke potrebe posamezne vrste živali (velja predvsem za pse, na primer hrti, in konje) in glede na psihološke potrebe živali (predvsem psi so družabna, krdelna bitja, družinski člani že skozi zgodovino je bilo tako). Zakonodajca mora obravnavati ustrezne pogoje bivanja glede na fiziološke in psihološke potrebe živali. Trenutna zakonodaja nedefinira primernih pogojev in prihaja do zlorab zakonodaje (primer psi in konji).

51. Zakonodajca mora tudi definirati ustrezne pogoje za otvoritev zavetišč v Sloveniji. Trenutno lahko zavetišče odpre vsak, ki se odloči. Gre za javni interes in moralo, zato morajo biti zakonski pogoji glede odtvoritve in delovanja zavetišč ustrezni. Potrebno je tudi urediti evidence zavetišč ter doseči transparentnost njihovega delovanja, saj so te informacije javnega značaja (vpogled v nedarne tokove). Pri čemer pa se lahko zbrani denar, ki ni bil nakazan na TRR zlorabi in se ga sploh ne nakaže na TRR. Praksa tudi kaže, da se donacije ne polagajo na TRR Društev, saj smo v zadnjih 6 mesecih prejeli več anonimnih prijav z utemejeno argumentacijo in dokazili glede tega dejstva (sicer le pri 2 Društvih).

52. Živali so obravnavane kot stvari po Stvarnem zakoniku in po obligacijskem pravu. Ta definicija ni ustrezna. Na primer, napad na službenega psa ali konja se mora tretirati kot napad na pooblaščenno uradno osebo.

53. Cirkuške živali morajo biti prepovedane.

54. Tellingtonova metoda se mora uvrstiti kot ustrezna metoda ravnanja z živalimi in metoda za ustvarjanje pozitivnih humano-animalnih odnosov. Cilj nam je oblikovati Humano-animalni center, kjer bi se združili vsi akterji s tega področja. Razpoložljiva nepovratna sredstva EU so na voljo tudi za te zadeve

([http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1\[show_single\]=915](http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1[show_single]=915)

Ali [http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1\[show_single\]=923](http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1[show_single]=923)).

55. Praksa potrjuje, da je odziv pooblaščenih inšpektorjev na prijavo sledeč: tri dni pred preverbo stanja se najavijo lastniku, preverjanje popravkov stanja poteka preko telefona, pogosto podajajo neustrezne izvaje kot so na primer: »da ženske pretiravamo s prijavi, ker imamo ostrejši vonj in bolj občutljiv nos«, itd. Ponovno se izpotavlja dejstvo, da je potrebno sistemizirati delovna mesta inšpektorjev, ki se ukvarjajo samo s hišnimi živalimi, v vsaki regiji po enega, torej 11 inšpektorjev za hišne živali (zgoraj navedeno).

Sklepi sestanka:

1. Pravniki bodo oblikovali predloge dopolnitev obstoječih zakonodaj (Kazenskega zakonika – v členih, ki se nanašajo na živali in definirali vse oblike mučenja živali kot kazniva dejanja). S tem se zagotovijo vsi kazenski postopki po zakonu o kazenskem postopku. Pravniki bodo tudi oblikovali predlog sprememb ali dopolnitev členov obstoječe zakonodaje o prekrških (glede na zgoraj navedeno).
2. Dopolniti je potrebno amandmajsko obliko predlogov dopolnitev Zakona o varstvu in proti mučenju živali s predlog iz pripanke – predlogi oktober 2010 (vse datoteke v prilogi so označene s pravimi imeni).
3. Pravnike naprošamo, da oblikujejo predloge dopolnitev obstoječe zakonodaje, ki obravnava nadzor in pravno varstvo živali po presoji glede na diskusijo na samem sestanku dne, 6. 11. 2010. Cilj je doseči izvršljivost zakonodaje na področju varstva živali in zato moramo predlog oblikovati sistemsko in zajeti: Zakon o policiji, Zakon o varstvu živali, Kazenski zakonik, Zakonik o prekrških, Pravilnik o hišnih živalih, Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali.
4. Najprej je potrebno oblikovati predloge dopolnitev Kazenskega zakonika, ki je trenutno še odprt. Pravniki pripravijo končni dopis s predlogi do začetka drugega tedna (predvsem definicija mučenja živali, osnova je diplomska naloga Tine Tement, referat Tement – Festić in točke zapisnika, ki definirajo mučenje kot kaznivo dejanje, dejanje iz malomarnosti, naklepno in nenaklepno dejanje itd.). Predlog dopolnitev bomo poslali na Ministrstvo za pravosodje urgentno oziroma po uskladitvi oziroma po oblikovanju predloga s strani pravnikov v najkrajšem možnem času (do 19. 11. 2010). Pravnike naprošamo, če lahko pripravijo končno verzijo predloga dopolnitev Kazenskega zakonika v najkrajšem možnem času. Tukaj je pomembna predvsem definicija mučenja živali, ki opredeljuje mučenje kot kazensko zadevo.
 - a. Cilj predlaganih dopolnitev obstoječih zakonov je: kazensko sankcioniranje kršiteljev oziroma mučiteljev živali, boljši nadzor, usklajeno delovanje nadzornih služb: mestna redarska služba – nadzor, prijave, odvzem živali in izrekanje kazenskih sankcij, VURS-definirati sistemizacijo inšpektorjev za varstvo hišnih živali, policija-poseg v privatno lastnino, kadar gre za ljudi in živali, zavetišča za živali po zgoraj navedenem (točke zapisnika).
 - f. Prihranek denarja občin za zavržene živali se doseže skozi dopolnitve v točki 3 in 4 omenjenih pravilnikov in zakonov. .
5. Dopolniti je treba že predlagani predlog Zakona o zavetiščih za živali.
6. V prvi fazi je potrebno dopolniti: Kazenski zakonik, Zakon o prekrških, Zakon o varstvu živali, Pravilnik o pogojih za zavetišča, Pravilnik o zaščiti hišnih živali in Zakon o policiji.
7. Definirati je potrebno nadzor in predlagati amandmajsko obliko dopolnitev obstoječe zakonodaje za nadzor v dveh oblikah, kot smo jih opisali: znotraj obstoječih enot vodnikov službenih psov in znotraj mestnih redarskih služb po principu pokritosti 11 regij – kot zgoraj navedeno).
8. Ustanovili bomo tudi Zvezo društev za varstvo živali (postopke sprožijo na Univerzi v Mariboru). S tem pridobimo legitimnost in institucionalnost, kar pomeni koordiniramo delovanje in večjo pogajalsko moč. Zveza naj bi bila odprta do vseh, ki se v zvezo želijo

včlaniti in biti seznanjeni, kaj se na tem področju dogaja, na področju živalske problematike. Zveza ima lahko svojo spletno stran, kjer opozarja na nepravilnosti delovanja v različnih sektorjih delovanja države, je v bistvu neuraden nadzorni organ, katerega prvenstvena naloga je, da opozarja, seznanja, izobražuje. Vse pomembnejše informacije, ki bi lahko napačno ali nepravilno vplivale na javnost ali pa ker so zaradi narave dela tajne, ostajajo seveda interne. Vsa društva za varstvo živali in zavetišča so člani zveze.

9. V tednu med 10. in 15. 12. se izpelje tiskovna konferenca na Univerzi v Mariboru z informacijami za javnost glede civilne iniciative (**več kot 31.300 podpisov civilne iniciative**) in nadaljevanja postopkov in dela. Vsi člani te delovne skupine podajo pripombe na izjavo za medije in le-ta se uskladi pred objavo. Izbrati moramo preudaren strateški pristop.
10. Ugotavljamo, da predlogi zakonodajnih sprememb izhajajo iz obsežne (več kilogramske!!!) zbrane dokumentacije po Sloveniji, ki potrjujejo nedelovanje in neučinkovitost sistema nadzora. Veterinar mora imeti zakonsko osnovo za prijavo zlorab živali, v kolikor to ugotovi na pregledu živali.
11. Potrebno je oblikovati tudi register nasilnih oseb (do živali in ljudi), kot to obstaja v tujini.

Zapisala: MF et. al. , za delovno skupino

Maribor, 13. 11. 2010